Sabies que els actuals camps fruiters de Celrà estan construïts al damunt del camp d'aviació de la Guerra Civil espanyola?

En un dia assolellat de primavera et proposo passejar pels camins que componen l'itinerari de senderisme de la Llera del Ter i l'Illa dels Salzes. Et trobaràs immers/a en el camp d'aviació de la Guerra Civil espanyola (1936-1939) tot topant amb un conjunt de set refugis antiaeris i un polvorí. Els podràs trobar tots?

Celrà. C/ del Ter amb C/ del Padró (a l'alçada de la fàbrica Lafarge), 17460 Celrà, Girona.

Per situar-nos, la Guerra Civil espanyola va desencadenar-se entre els anys 1936 - 1939. Aquesta va ser un conflicte armat que va enfrontar dos bàndols, el republicà i el franquista, Així doncs, el municipi de Celrà va pertànyer al bàndol republicà.

D'entrada, el camp d'aviació d'aquest mateix municipi, Celrà, es va construir a finals del 1936, moment d'inici de la Guerra Civil, i va ser un dels aeròdroms militars més important de Catalunya durant aquest fet històric. Aquest se situava proper al riu Ter entre els municipis de Celrà i Bordils i la seva construcció va afectar de manera directa a la producció agrícola del territori, ja que es va construir al damunt dels camps de cultiu.

Seguidament, el camp d'aviació va començar el seu operatiu militar a principis del 1937 i va perdurar fins a finals del 1939. D'entrada, tenia una funció única i exclusivament de vigilància de la costa gironina, ja que part dels bombardejos provenien de la flota franquista i la base militar italiana situada a Mallorca, territori balear. Seguidament, la seva funció va canviar i va passar a ser la principal base dels bombarders Tupolev SB-2 (Katiusques) de Catalunya que van participar en diverses operacions contra territoris ocupats per les forces franquistes com per exemple la batalla de l'Ebre.

Fotografia general de dos dels refugis antiaeris situats al camp d'aviació de la Guerra Civil Espanyola, Celrà. / Ainhoa Orellana

Més endavant, el camp d'aviació va exercir diverses funcions complementàries. D'una banda, va ser escola de vols nocturns, de reentrenament i distribució de pilots cap a altres territoris catalans. De l'altra, va ser un taller de muntatge d'avions que es complementava amb altres espais del poble com són l'Ateneu, Can Cors i el Centre Republicà. Aquest darrer fet va fer augmentar la mà d'obra al territori, ja que, en part, eren construïts gràcies a la participació de la gent del municipi.

En definitiva, el camp d'aviació de Celrà va patir un mínim de deu bombardejos al llarg dels successos de la Guerra Civil tot causant danys materials i víctimes, no obstant això, la presència de refugis antiaeris construïts va reduir aquesta dada. Finalment, no va ser fins a l'any 1940 que les terres d'aquest camp d'aviació van ser retornades als seus propietaris.

Petits i grans si voleu saber més sobre el camp d'aviació, els refugis antiaeris i el pas de la Guerra Civil pel nostre territori, seguidament us deixo diversos recursos per continuar aprofundint i endinsar-vos en les seves històries.

Una primera proposta per fer en família és visitar el Museu Memorial de l'Exili (MUME) situat a la Jonquera, Girona. Allà podreu aprofundir en un munt d'aspectes relacionats amb els fets de la Guerra Civil, des de visitar el museu d'una manera més tradicional observant imatges, testimonis i objectes, fins a fer en primera persona el recorregut que feien els refugiats de la guerra direcció França.

Una segona proposta per fer en família és endinsar-se en el recorregut de senderisme "L'Illa dels Salzes i el Camp d'Aviació" proposat per l'Ajuntament de Celrà dins el recull Caminant per Celrà. Aquesta ruta combina el vessant natural amb l'històric. Així doncs, mentre gaudeixes de la fauna i flora de la Llera del Ter, t'endinses en el pas de la Guerra Civil al municipi de Celrà tot topant amb les construccions que s'han conservat de l'antic camp d'aviació, per exemple els refugis antiaeris.

Pels més petits de la casa us presento la revista educativa Petit Sàpiens (número 72, octubre-novembre 2025). Aquest número ajudarà al fet que els més petits puguin entendre els fets succeïts abans, durant i després de la Guerra Civil Espanyola a partir d'explicacions didàctiques clares, activitats i petits jocs.

Finalment, si es vol conèixer més sobre els refugis antiaeris podeu apropar-vos a la ciutat de Girona i visitar el refugi antiaeri situat al Jardí de la Infància, l'únic que es conserva dels tres construïts a la ciutat. Així doncs, el Museu d'Història de Girona ofereix una visita guiada per aquest espai que permetrà a petits i grans connectar amb el que, possiblement, hagin sentit a parlar en algun moment com és el fet de refugiar-se durant la Guerra Civil.

Notícies relacionades

L'antic camp d'aviació i els refugis antiaeris de Celrà, el primer un dels aeròdroms militars més importants a Catalunya, són un element transcendental que ens permet entendre de primera mà com van succeir els fets de la Guerra Civil espanyola en aquest territori. A més, la seva presència ens ajuda a comprendre les funcions que tenia aquest camp d'aviació, quins successos s'hi realitzaven: era només una base d'entrenament?, s'hi feien vols nocturns?, entre altres qüestions. Així doncs, aquest espai permet entendre el passat a partir del present i ens convida a explicar els fets històrics, en aquest cas la Guerra Civil espanyola, a partir de construccions i entorns propers, però que possiblement han passat desapercebuts.

Ainhoa Orellana Cullell, alumna de 4t de Doble Titulació dels graus de Mestra d'Educació Infantil i Mestra d'Educació Primària de la Universitat de Girona.

Aquest article és fruit del treball de col·laboració entre el Diari de Girona i l'assignatura de didàctica de les ciències socials del doble grau d'educació infantil i primària de la Universitat de Girona, amb la col·laboració de la Xarxa territorial de Museus de les Comarques de Girona. L'objectiu és transmetre coneixements històrics de manera didàctica, descobrir elements curiosos que ens interpel·len i despertar l'interès pel patrimoni local. En definitiva, de fer-nos aixecar el cap i aprendre a gaudir de cada racó del nostre territori. Cada dimecres, a l'edició digital de Diari de Girona.

Font de l'article: https://www.diaridegirona.cat/educacio/2026/11/18/sabies-camps-fruiters-celra-guerra-civil-136534996.html